Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-01-21

LS 1411-1350

Landstingsstyrelsen

Principer för ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Återrapportering av uppdrag kring organisation för landstingsstyrelsens förvaltning, samt förslag till principer för tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna rapporten och uppdra åt landstingsdirektören att slutligt utarbeta och fastställa organisation för landstingsstyrelsens förvaltning

att uppdra åt landstingsdirektören att leda, styra och strategiskt samordna landstingets verksamheter på tjänstemannanivå i enlighet med vad som anges i ärendet

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting har flera stora utmaningar framför sig. En av de viktigaste uppgifterna är att klara av en kraftig utbyggnad av sjukvård och kollektivtrafik samtidigt som kostnaderna ska hållas under kontroll. För att lyckas med detta behövs, bland flera åtgärder, en effektiv styrning av verksamheten. Det innebär i sin tur att styrningen ska bli mer sammanhållen, gemensam och konsekvent.

Mot denna bakgrund föreslås landstingsdirektören få i uppdrag att utarbeta och fastställa organisation för landstingsstyrelsens förvaltning som säkerställer genomförande av landstingsstyrelsens beslut och uppdrag. Resurser kommer att föras över till tillväxt- och regionplanenämnden för

att möjliggöra bildandet av en ny förvaltning. Även andra organisationsförändringar kan bli aktuella i övergången till ett mer processorienterat arbetssätt.

Genom en samlad styrning för e-hälsoområdet skapas förutsättningar att bättre koordinera upphandlings- och utvecklingsarbetet inom landstingets IT- och e-hälsoarbete, inklusive bl.a. informationssäkerhet och IT-arkitekturfrågor. Även mot bakgrund av olika nationella åtaganden finns starka motiv för en gemensam organisation inom e-hälsoområdet.

De revideringar som föreslås i flertalet av de styrande dokumenten, som reglemente och ägarpolicy, syftar till att skapa en mer sammanhållen ledning och ägarstyrning i landstinget. Landstingsdirektören ges en tydligare arbetsledande roll i förhållande till förvaltningschefer, och genom uppdraget som verkställande direktör i Landstingshuset i Stockholm AB sker motsvarande gentemot bolagschefer. Särskilt viktigt de närmaste åren är att säkerställa en långsiktigt sund ekonomi i balans.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 12 januari 2015

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektören

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-01-12

LS 1411-1350

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -01- 13
Dnr LS1411-1350
Rote I

Landstingsstyrelsen

Principer för ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen

Ärendebeskrivning

Återrapportering av uppdrag kring organisation för landstingsstyrelsens förvaltning, samt förslag till principer för tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 12 januari 2015

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna rapporten och uppdra åt landstingsdirektören att slutligt utarbeta och fastställa organisation för landstingsstyrelsens förvaltning

att uppdra åt landstingsdirektören att leda, styra och strategiskt samordna landstingets verksamheter på tjänstemannanivå i enlighet med vad som anges i ärendet

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsdirektören föreslås få i uppdrag att utarbeta och fastställa organisation för landstingsstyrelsens förvaltning som säkerställer genomförande av landstingsstyrelsens beslut och uppdrag. Resurser kommer att föras över till tillväxt- och regionplanenämnden för att möjliggöra bildandet av en ny förvaltning. Regionala och nationella e-hälsofrågor samlas i en gemensam organisation. Successivt kan fler organisationsförändringar bli aktuella som en följd av att landstingsstyrelsens förvaltning, tillsammans med övriga förvaltningar, kommer att arbeta mer processorienterat.

De revideringar som föreslås i flertalet av de styrande dokumenten som reglemente och ägarpolicy, och redovisas i särskilda ärenden, syftar till att skapa en mer sammanhållen ledning och ägarstyrning i landstinget. På uppdrag av landstingsstyrelsen ges landstingsdirektören en tydligare arbetsledande roll i förhållande till förvaltningschefer, och genom uppdraget som verkställande direktör (VD) i Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) sker motsvarande gentemot bolagschefer.
Landstingsdirektören har särskilt att beakta att uppdraget att leda, styra och strategiskt samordna landstingets verksamheter ges i avsikt att understödja implementeringen av framtidens hälso- och sjukvård. Motsvarande uppdrag ges för att främja samverkan kring trafikplaneringsfrågor och för att säkerställa att utveckling av kollektivtrafiken sker i enlighet med landstingsfullmäktiges beslut. Samordningen är på motsvarande sätt angelägen för övriga landstingsgemensamma frågor, som kultur, regionplanering och fastighetsfrågor. Särskilt viktigt de närmaste åren är att säkerställa en långsiktigt sund ekonomi i balans.

Bakgrund
Landstingsstyrelsen har fått i uppdrag att fastställa en ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen (LS 1410-1178). Landstingsstyrelsen har i sin tur uppdragit åt landstingsdirektören att utarbeta förslag till beslut i enlighet med vad som uppdragits åt landstingsstyrelsen.

I budgeten för Stockholms läns landsting 2015 framgår att styrningen ska bli mer effektiv för att de visioner och mål som anges i budgeten om framtidens vård och en förbättrad kollektivtrafik ska kunna bli verklighet.

De uppdrag som landstinget har att genomföra de kommande åren förutsätter en mer sammanhållen, gemensam och konsekvent styrning.

Överväganden
Genom de förändringar som föreslås i detta tjänsteutlåtande, kompletterat med beslutade ändringar av arbetsordning för landstingsfullmäktige och reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder (LS 1410-2111), förslag till ny ägarpolicy samt nya bolagsordningar och ägardirektiv för bolagen (LS 1411-1289) och förslag till ny delegationsordning för landstingsstyrelsen (LS 1411-1394) stärks ägarstyrningen i landstinget. Utifrån landstingsstyrelsens ansvar för den strategiska samordningen och löpande uppsikt av landstingets verksamheter tydliggörs landstingsdirektörens uppdrag att leda och samordna landstingets verksamheter. Moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB), som äger de flesta av

landstingets bolag, ges uppdrag att aktivt styra LISAB-koncernen (ägarstyrning).

De omfattande investeringar som är planerade inom hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken ställer krav på en sammanhållen styrning och att resurser och infrastruktur utnyttjas på ett effektivt sätt. Det finns behov av att bromsa kostnadsutvecklingen i landstingets verksamheter. Landstinget måste värna om såväl befintlig kompetens som ekonomiska resurser för att säkra en fortsatt god kvalitet i alla verksamheter.

En sammanhållen styrning av den egenägda hälso- och sjukvården är angelägen för att ge förutsättningar för implementeringen av framtidens hälso- och sjukvård och de strategiska val som måste göras. Styrningen av och arbetet inom programkontoret för framtidens hälso- och sjukvård kommer att ses över och de ansvarsområden som bäst hanteras genom verksamhetsnära initiativ överföras till linjeorganisationen.

Enligt förslag till ändring i de generella ägardirektiven ska de landstingsägda vårdproducenterna, med anvisningar från LISAB respektive landstingsstyrelsens ägarutskott, medverka i planering och genomförande av framtidsplanen i enlighet med de beslut som landstingsfullmäktige fattar.

För att tillvarata och utveckla en samlad ledningskapacitet, samt möjliggöra förstärkt styrning, föreslås ett genom landstingsstyrelsen sammanhållet ansvar för förvaltningschefer. I förslaget till nytt reglemente för landstingsstyrelse och nämnder ges landstingsstyrelsen ansvar för beslut om rekrytering, anställning, anställningsvillkor och därmed sammanhängande frågor för förvaltningschefer i landstingets nämnder. Landstingsstyrelsen svarar således för arbetsgivarrollen för landstingets förvaltningschefer. Förslag till ändringar i landstingsstyrelsens delegationsordning föreslås så att styrelsen i tillämpliga delar kan delegera detta uppdrag till landstingsdirektören. Landstingsdirektören har i uppdrag att stödja landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och samordna landstinget.
För att skapa enhetlighet och samordning föreslås landstingsdirektören i sin roll som VD för moderbolaget LISAB, att på uppdrag av bolagets styrelse, hantera frågor om tillsättning och anställningsvillkor för dotterbolagens verkställande direktörer. Landstingsdirektören ges därmed den faktiska arbetsledande rollen för förvaltningschefer och bolagschefer i frågor som är av strategisk och landstingsövergripande karaktär. Förvaltningscheferna svarar fortsatt för sina respektive verksamheter gentemot nämnder och bolagcheferna gentemot respektive styrelse.

Förändringarnas syfte är primärt att underlätta förvaltningsövergripande processer vilka är en central del av ledningens arbete för att skapa gemensamma strategier, effektivisera planering och påskynda genomförande.

Landstingsfullmäktige är ägare av landstingets verksamheter och beslutar om ekonomiska ramar och strategiska inriktningar. Genom landstingets koncernbolag LISAB tillvaratas förutsättningar för utövandet av en aktiv och ansvarstagande ägarroll. Avsikten är att skapa en tydlig och väl avvägd roll- och ansvarsfördelning mellan ägare, styrelser och ledningar. Bolaget ska verka med öppenhet gentemot länets invånare och dess valda representanter på samma sätt som landstingets övriga verksamheter. LISAB:s nya roll anknyter till det uppdrag som ägarutskottet kommer att ha. Sammantaget med redan etablerade styrsystem tydliggörs och effektiviseras ägarstyrningen.

Enligt förslaget till ändrade specifika ägardirektiv för LISAB och ändrad ägarpolicy för landstinget (LS 1411-1289), ska LISAB:s styrelse fatta de principiella beslut som krävs för att uppnå landstingsfullmäktiges mål medan dotterbolagens styrelser och ledningar har det operativa ansvaret. LISAB ansvarar för att följa upp dotterbolagens och dotterdotterbolagens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat samt att dessa fullgör sina åtaganden fastställda i avtal med exempelvis hälso- och sjukvårdsnämnden och andra uppdragsgivare. LISAB ansvarar också för uppföljningen av att dotterbolagens ägardirektiv efterlevs. Vidare ska LISAB nominera ledamöter i styrelserna för dotter- och dotterdotterbolagen. Tillsättning och entledigande av VD i dotterbolagen ska ske i samråd med, och efter godkännande av, LISAB:s styrelse.

Som VD i LISAB ska landstingsdirektören sköta bolagets löpande förvaltning, det vill säga den löpande styrningen av LISAB-koncernen. I arbetsordning för LISAB:s styrelse, samt i instruktion för VD, anges mer detaljerat vilka uppgifter som ankommer på styrelsen respektive VD. Styrelsen för LISAB föreslås tillsätta en vice VD som ska bistå med den löpande förvaltningen. Syftet är att skapa resurser för en stärkt ägar- och produktionssamordning.
Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde m.fl. styrs på motsvarande sätt genom landstingsstyrelsens ägarutskott. Det är genom LISAB och ägarutskottet som riktlinjer och direktiv ges till sjukhusen och andra landstingsägda vårdverksamheter för att förverkliga framtidens hälso- och sjukvård.

De uppdrag som genom föreslagna förändringar åläggs landstingsdirektören, tillika VD i LISAB, förtydligar landstingsdirektörens ansvar för att leda landstingets verksamheter på tjänstemannanivå i den riktning som fullmäktige och landstingsstyrelsen anger.
Landstingsdirektören svarar för att alla verksamheter anlägger ett helhetsperspektiv i sitt arbete och beaktar landstingsövergripande intressen.
Landstingsdirektören avser att arbeta med ledningsgrupper på tjänstemannanivå som består av representanter från förvaltnings- och bolagsledningar. Specifika ledningsgrupper för hälso- och sjukvården respektive trafiken kommer att inrättas. Syftet är att genom stärkt styrning samt genom skapande av gemensamma processer, främja ett effektivt resursutnyttjande.

För att landstingsstyrelsens förvaltningsorganisation på bästa sätt ska svara upp mot de uppdrag som formuleras av den nya politiska organisationen (LS 1410-1178, fastställd av landstingsfullmäktige i november 2014), kommer landstingsdirektören att successivt anpassa organisationen utifrån de behov som finns.

Landstingets engagemang inom e-hälsoområdet kommer att öka de närmaste åren. Redan i dag svarar landstinget för utveckling av nationella tjänster som 1177 Vårdguiden. Tillsammans med Region Skåne och Västragötalandsregionen har ett gemensamt arbete påbörjats (kallat 3R) för att utveckla framtidens vårdinformationsstöd. Kombinationen av nationella och regionala engagemang behöver samlas i en gemensam organisation. I denna ska resurser också finnas för strategiska informationssäkerhetsfrågor.
Verksamheten inom SLL IT genomgår en särskild analys. Resultat väntas föreligga under årets första kvartal och i samband med det kommer verksamhetens framtida organisatoriska hemvist att ses över. Sannolikt är att verksamheten inte kommer att ligga kvar inom landstingsstyrelsens förvaltning.

Eftersom tillväxt- och regionplanenämnden inrättats och kommer att ansvara för frågor om tillväxt och regionplanering föreslås att den del av landstingsstyrelsens förvaltning som arbetar med dessa områden överförs till den nya nämnden och bildar en egen förvaltning. Miljöstyrningsarbetet kommer fortsatt ligga inom landstingsstyrelsens förvaltning. En omfördelning av medel från landstingsstyrelsen till tillväxt- och regionplanenämnden kommer att ske inom ramen för fastställande av slutlig budget. Den nya förvaltning som planeras inrättas under nämnden ska avropa administrativa stödtjänster från landstingsstyrelsens

förvaltning. Syftet är att hålla en hög effektivitet och fortsatt nära samarbete.

Liksom tidigare kommer landstingsdirektören att delegera administrativa delar av förvaltningschefskapet och det operativa ansvaret för att leda landstingsstyrelsens förvaltning. Förvaltningen kommer att behöva driva ett mer aktivt förändrings- och förbättringsarbete för att verkställa de i budgeten angivna uppdragen. I dessa finns kravet om effektiviseringar och kostnadssänkningar med 400 miljoner kronor i den centrala administrationen under planperioden. I ett första skede kommer detta inte att innebära några större organisationsförändringar. På sikt kommer behovet av att samordna processer, exempelvis mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen och landstingsstyrelsens förvaltning, att också leda till organisatoriska förändringar.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Ekonomiska konsekvenser av en ny förvaltning för tillväxt- och regionplanenämnden har hanterats ovan. I övrigt kommer de ekonomiska konsekvenserna att redovisas i takt med att förändringarna genomförs.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anders Nyström
Biträdande förvaltningschef